

12.2.1 Биографија на Илија **Митов** Јастревски (168) од Лешок-Риека

(Илија М. Јастревски)
(Ilija M. Jastrevski)

Со големо задоволство сакам да напишам неколку редови како вовед во текстот за биографијата на чичко Илија Јастревски. Јас лично го знаев уште како дете и тоа како чичко Илија или како Јас го викав Аџо Иљо. Сакам читателот кој ќе ги чита овие редови да разбере и свати дека, Јас, лицата од Лешок, меѓу кои е и чичко Илија Јастревски, ги ословувам со Аџо и дека со тоа мое ословување со: Аџо Иљо, Аџо Цобе, Аџо Боре, Аџо Томе, Аџо Миле и др. лица, ја исказувам мојата неописива љубов и почит како мои роднини, но, и како повозрасни лица. Преку песната Аџо (поглавие 16.2 од оваа книга), и љубовта кон стрико ми Слободан Спирски, ја пренесувам мојата љубов и до сите мои чичковци и стрини од Лешок.

Аџо Иљо беше многу пријатна личност и комуницираше со целата фамилија Јастревски, со нашата фамилија Спирски, но, тој комуницираше и со останатите лица од родот Лалошой, кога доаѓаше во Лешок. А, Аџо Иљо доаѓаше многу пати еднаш или два пати годишно, но, скоро секогаш доаѓаше за Богоројца. Во 70-те за Богоројца дојде со синовите и Јас бев во Манастирот и се дружевме со Срѓан и Љупче. Татко ми и аџо Иљо имаа добар муабет и се дружеа. Аџо Иљо со себе носеше фотоапарат и сликаше. Јас го знаев и многу почитував, но, Јас подобро го запознав од 2003 до 2008 година кога комунициравме преку Е-маил, преку внуката Ирена и снаата Душанка и преку писма, но, и лично кога доаѓаше во Лешок. Дури, денес го осознав поблиску аџо Иљо и видов дека многу го сака Лешок, фамилијата и Македонија и имаше многу знаење за родот Лалошой, фамилијата Јастревски, како и за многу детели за постарите од родот.

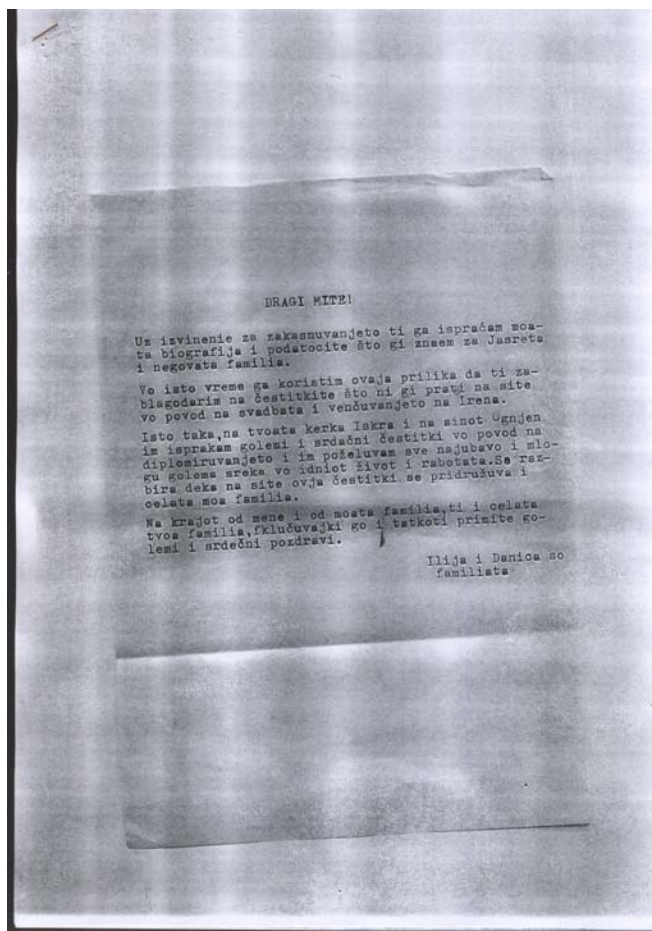
Можам слободно да кажам дека аџо Иљо, заедно со татко ми Живко, чичко ми Слободан и чичко Сандро се најзаслужни што оваа книга е побогата со изворни податоци, бидејќи сите четворица, лично, напишено, со документи и фотографии ме снабдија и ми олеснија многу работи да ги напишам во книгата и слободно можам да кажам дека сите четворица имаат значајно место во нашиот род.

Во оваа прилика им исказувам на сите четворица огромна благодарност во името на сите потомци на Родот Лалошой и новите фамилии: Спирски, Јастревски, Поповски, Попови и др.

Јас, сметам дека не треба да ја преработувам Биографијата напишана од страна на Аџо Иљо, туку, истата ја давам во автентична содржина, напишана лично од чичко Илија и отчукана на обична машина за пишување, но, само ја скенирав и внесов во текстот. Во Биографијата е опфатен периодот од неговото детство, Војната, Ослободувањето и изградба на социјализмот, ЈНА, односите во фамилијата

и др. Воедно сакам да нагласам дека чичко Илија ми испрати и текст на 10 страни податоци и детали за родот Лалошои и фамилијата Јастревски и Спирски, како и многу писма Е-маилови и фотографии, кои ги имам во мојата лична архива, а дел ќе ги внесам во книгава (извор: ред. бр. 136).

HRONOLOŠKI PRIKAZ NA MOATA BIOGRAFIJA!

Roden sum vo Lešok na den 24-06-1925 god.od tatkoto MITO i majkata GUGA, kako prv JASREV vnuk po maška loza.Navodno koga sum se rodil site bile veli i site se raduvale,možda zatoa što se rodilo prvo pa maško unuče vo JASREA familia.

Mi prikažuvale da sum se rodil pod nekoja sretna zvezda i da sum imal sretno detstvo.Vo tretata godina na životot sum bil dever na Blažeta Damjanovski.Togaja prv pati sum trebel da se vozim vo automobil so mladoženjata i nevestata,ali tatkomi i majkami neme dale od sebe.Posle toa kako poodrasnat ušte dva pati sum bil dever.Prvo na Lazeta Sofrov,a potoa na srikomi Petreta.Od kako sum poodrasnal i dur sum odel vo školo,dedomi i babami stalno i na sekade me vodele so sebe na gosti.Mlogu rano,ušte pred da pojdav vo školo sum počnal da rabotim domašni raboti.Vo školo pojdiv 1932 god Školoto mi odeše odlično i site razredi sum gi završil so odličan uspeh(5) Dve godini sum bil prv vo razred,a dve godini ftor.Učitelot što me učeše se vikaše Žiko Manojlović.Po nacionalnost beše Crnogorec.Toj beše mlogu opak i loš čovek ili podobro rečeno nečovek.Imaše nekoj metodi i postapci koj gledano od denešna točka bea ravni na divjak,a ne na školovan čovek.Prema učenicite što uče poslabo i prema nestašnite učenici beše nemilosrden i stalno bez milost gi tepaše so race i so drenovi pručinja.Jas mlogu pati na dedomi Jasreta koj beše kmet vo seloto vo toa vreme, sum mu raskazuval za tia negovi neljudski postapci,ali ništo.Pokraj toa ednaš go prašuvam"dedo,zošto doma nie site zboruvame makedonski,a vo školo učime na srpski ezik"Dedo malku se zabezekna i vo prvot moment neznaeše što da mi odgovori,a potoa počna,znaeš nie imame zaednička država i vo taja država po zakonot se uči na srpski ezik,a doma sekoj zboruva kako što znae.

Mojot učitel mlogu pati na dedomi mu zboruval za mene da bi bilo golema šteta ako nego prodolžim školovanjeto.Čak što više toj nemaše deca i beše spreman da financira eden del za moeto školovanje vo gimnazija,ali seto toa nese realizira.Mlogu pati i jas sum baral od dedota da mi ovozmoži da go prodolžim školovanjeto.On stalno mi zboreše da nema možnost za toa.Se pak eden den toj mi veli:"Ako sakaš da prodolžiš školo,togaš možeš da odiš vo Bogoslovia da učiš za pop"Toj negov predlog ne mi se dopadjaše i jas nego prifativ.Togaš dedo mi veli,pa dobro,ke rabotiš domašni raboti i ke čuvaš ovci.

Školoto go završiv 1936 god.Posle nekoje vreme so dedota se dozboruvame,jas ovcite da gi čuvam od ponedelnik do sabota,a vo nedelite i praznicite toj da gi čuva ovcite.Ovaja rabota i drugi domašni raboti sum gi rabotel sve do polovinata na 1938 god.Za toa vreme nekolku pati sum gi pročital site osum knigi što sum gi dobil na podarok za vreme na školovaneto za odličan uspeh.Pokraj toa skoro sekoednevno sum čital nivini što sum gi dobival od čičkomi Androta.So nego,ušte od togaja pa sve do negovata smrt stalno sum imal kontakt i moabet za razno-razni prašanja.Vo tia dve godini stalno sum razmislual za moata idnina i sum došal do zaključok da za mene na toj prostor nema mesto pa moram da odim nekade.Eden den toa im go rekov na mojte, oni bea protiv,ali jas bev uporen i oni se složija.So tatkomi otidnuvamo vo Skopje na berza za rabota.Odma najdov rabota vo edna kafeana i taka jas prv pati vo životot,vo svoata trinaesta godina se vrabotiv.

Vo taja kafeana rabotiv nekolku meseci.Za toa vreme ponekogaš na kafe doadjaše eden doktor.Toj beše prijatel so gazdata.Eden den toj stapuva vo razgovor so mene i me prašuva dali sakam da rabotim kaj nego vo ordinacia i mi objasnuva što trebe da rabotim.Jas mu velam,može ako se složuva gazdata.Gazdata klimna so glava i jas otidnav kaj nego na rabota.Na tija dve mesta vo Skopje sum rabotel sve do esenta 1939 god.Vo medjuvreme srikomi Petre otidnuva na rabota vo Belgrad.Koga pojde mi reče;za nekolku meseci ako sakaš možeš da dojdeš vo Belgrad i jas tamo ke ti najdam rabota.Taka i bidna, esenta 1939 god.jas se odlučiv i otidnav vo Belgrad.Posle nekoje vreme najdov rabota vo edna gostilnica vo Frankopanova ulica br.4.Gazdata se vikaše Nikola Cvetković.Šankerskata i kenlerskata rabota brgo ga naučiv i postepeno se osamostaluvav vo site raboti.Taja gostilnica ke mi ostane večno vo sekevanje.Tuka sum doživeal mlogu zgodni i nezgodni.Tuka prv pati malku pozbilno sum se vljubil i toa ni pomalku ni poviše,toku vo čerkata od gazdata.Ona odeše vo Gimnazija i eden den mi dade povod za toa.

3
 Trguvamo peške po prugata Niš-Skopje.Vo Paraćin na žel.stanica zateknuvamo edna spremna kompozicija za posdjanje,vleguvamo natre i gledamo da e za greana,ali nikako da trgne.Tuka vo edno kupe.prespavmo.Utrenta vo Paraćin vleguvaat Germancite,ga prevzemaat kompozicijata i vo eden restaurant utepu vaat preko 20 pijani Jugo-vojnici zatoa što eden narednik pukal na tenk.Ni trguvamo peške po prugata,a potoa izleguvamo na patot Niš-Skopje.Na celiot pat do Niš patuvamo pokraj Nemačka kolona koa odi za Belgrad.Vo eden de od kolonata primetuvamo bugarski avtobusi,polni so Germanski vojnici,a vo začite sa Bugari.Na edno mesto zastana kolonata,izleguvaat Bugarite od avt bus i eden Srbin od Vranje im prigovori i im reče da sa izdajnici.Oni nas naja na nas so oružje i da neba Germancite bi ne potepale.Fred Niš German cite počnaja da vikaat"Belgad kaput,Belgad kaput.Togaja doznavmo da e Bel grad zavzemen.Vo Niš eden Leskovčanec ne odvede kaj edna Belgradska glumic koa beše so nas vo vozot vo Paraćin.Ona fino ne primi i dobro ne ugosti.Po sle toa grupata se rasturi.Jas ostanav so eden od Vranje i dvajca od Lesko vec.Vo Grdelica zateknuvam eden bugarski voz.Od toj voz bugarskrite železni čari i policajci vršea pretovar na materijalot vo kamioni oti prugata za Skopje beše prekinata,a imaja i eden avtobus.Jas pridnav kaj eden policiaec so čin i go molev da me primi vo avtobusot do Skopje,toj me pogleda i mi reče,nemože ti si srboman.Site moj objasnjenja nepomognaja i taka jas prodo živ peške.Vo Tetovo stignav vo zorata na ftoriot den na Veligden.Na vlezot me zaustavia Nemcite i mi baraja dokumenti.Jas počnav da im objasnuvam da idem od Belgrad i da odam za Lešok.Tuka nekako se razbravmo i me puštija.Denot beše sončev i beše toplo.Jas otidnav na fudbalskoto igralište vo Tetovo i tuka sum spal nekade do popladne.Vo Lešok stignav preko Morska Vrbna na zalaz na sonceto.Gledam na Kostoo polno narod i jas se odlučiv da vlezam vo kuća okolo preko Julica.Vleguvam vo kuća,ali doma nema nikogo.Sednuvam na stol na čardak.Po neкое vreme niz dvor doadja srinami Petrejca i kogaj me vide odma ga vikna mama i drugite,tuka se izgrlime i taka završi meoto patešestvie od Belgrad do Lešok za 15 dena.

Vo Lešok ostanav sve do Golema Bogorojca,za toa vreme go izlekuvav preuritiset što go dobiv vo tekot na patuvanjeteto.Posle Bogorojca se spremiv i ot dnav vo Sofija kaj Čičkomi Mihajlja.Tuka počnuva novoto poglavie na meoto živeenje.Pekrskiot zanaet brgu go naučiv i se vključiv vo rabota so Sandro i so Mileta pop-Gigov.On raboteše tuka kako kalfa.Rabotata ni beše teška, ali se pak jas i Sandro naodjamo dosta vreme za zabava.Skoro sekoj den vo slobodno vreme igramo fudbal,a vo sabotote i nedelite,navečer odime vo kin Smo se druguvale so prijateli i prijatelki,smo odele na izlet vo Banki i n Vitoša i smo počnale da se formiramo kako bečari.Sandro počna da se bavi s nekoa politika,ali jas nemu se pridruživ i bev na stranata na Čičkomi koj ga podržuvaše Jugoslavija i partizanskot pokret.Toj mlogu pati slušaše rad London,a Sandro mu go gasneše radioto.Čičkomi se nerviraše i luteše na neg ali do nekoj pogolem sukob ne doadjalo.Polse edna godina jas se vvakam vo Lešok i edno vreme rabotiv vo piljarnicata od tatkom i vo Skopje so Evreino Od kako ga zatvorivme piljarnicata,jas poftorno otidnav vo Sofija.Tamo beš sve dobro dur ne počna bombardirovkata na Sofija od strana na sojuznците.Vo Sofija sum preživeal okolu 20 bombardirovki,ali koga počnaja bombite da padjaat i po Krasno Selo,jas se odlučiv da se vratim vo Makedonija,toa beš vo ftorata polovina na 1943 god.

Posle neкое vreme otiduvam vo Skopje i tamo se zaposlavam vo hotel"Ohrid" Vo toj hotel koj beše vlasništvo od Petreta Iljov od baba Kata,smo rabotel jas i pok.Dr.Ane.Nie dvajca tuka smo doživeale dosta zgodi i nezgodi.Smo se druguvale so razni ljudi,pa i so nekoj ženi.Smo bile vo bliska vrska so ne koj bugarski železničari i policajci koj švercuvala so Pirotski kačkavalj.Toj kačkavalj go nosele od Piro i go ostavale kaj nas,a nie smo go prepro davale.Sekoa nedela od kako ke zatvorime,navečer smo imale završna svečano so pienje i jadenje.Skoro sekoj ftor den smo begale vo Vodno od bomardirov ki.So nas stalno begaše edna Hrvatica koa raboteše vo Germanskata komanda, ali nesakaše so nas da se druguva.Eden den pri beganjeto trebeše da projde mo preko nekolku kompozicii na žel.stanica.Naiduva i ona,ali nemože da prj de,nie i pomagamo i od togaja stalno se druguvamo vo sklonište.Eden den iz leguvamo na otvoren prostor vo Vodno,sednuvamo vo edna livada i gledamo ka se bombardira Skopje.Vo eden moment jas se dignuvam i na toa mesto padnuva šrapnel od bomba-explozija.Go najduvame šrapnelot i konstatirame da nese d gnav bi go izgubil životot.Posle ratot Ane studiraše vo Zagreb,a jas bev n služba vo Karlovac.Nie mlogu pati smo se družele ili vo Zagreb ili vo Karzavrti

Eden den Ane mi praa poraka da dojdam kaj nego vo Zagreb, jas doadjam kaj nego i doživuvam iznenaduvanje. Gledam i se čudam, kaj nego vo stan sedi dra Hrvaticata od Skopje.

-4-

Vo Avgust mesec 1944 god. tuka okolu nas se spremashe edna grupa luge vo Skopje, a ja doadja vo Skopje. Ane i jas se odlucivme da odime so Megjutoa pred poadjaneto, jas dobiv visoka temperatura i po nagovor na Metata otidnav vo bolnica vo Vodno. Tamo mi izvršija nekolku pretrazi i doktorite zaključija da sum se razbolel od trbušen tifus. Odma me prefrija vo razno odelenie i tuka ostanuvam 40 dena na lekuvanje. Skoro sekoe dnevno imam temperatura od 40°. Za toa vreme dobivam preko 120 ižekcii. Majkami i tatkami skoro sekoj den mi nosat ovče kiselo mleko, oti ništo drugo nesmeam da jadam. Za makite što sum gi preživeal, nesakam da pišuvam. Od kako ozdraviv se vracam doma vo Lešok. Vo početokot moram da bidnam opresen so ishranata, a potoa, so dobra hrana za tri meseci potpuno se oporaviv. Od kako bugarite na 9 septemri ga napuštija Makedonija, kaj nas zavlađee šiptarskiot bašibozluk. Nie site se krieme po plemnite. Eden den jas slučajno izleguvam pred vrata, pogleduvam nadolu i gledam kaj česmata stojašt dva šiptara so puški. Vo toj moment edniot ga slinuvava, šiptarskiot upepuva prema mene i me vika da dojdam kaj niv. Jas doadjam i gledam dvajca poznati šiptari, Rušit i Nazmi, so mene odele vo školo i ja sum gi podučavali. Rušit mi veli "ajde so, nas da gledaš i da svedočiš kako vršime pretres za oružje! Jas mu velim: "nemoj Rušit, jas sum bolen", a on veli umri ako si bolen, ja nesum Rušit. Celata scena od pendžer ga gledala Božinica pop-Gigova i si mislila vo sebe, detevo Mitoo otidna tantuna, ovja sigurno ke go utepat.

Vo vremeto koga vo Lešok kaj Bučejca po rekata vlegoa dvajca partizani od Neprošteno, jas so nekoj deca se najdov kaj Kučata od Djoreta kaj što bea smesteni šiptarite što ne čuvaja, nie deca vikuvamo partizani. Vo toj moment dvajcata šiptari izleguvaa i gi odložuvaat puškite i partizanite gi zarobuvaat. Jas odma otrčuvam doma, ga slinuvam i ga zgzuvam šiptarskata zastav i na site im kažuvam da e Lešok sloboden. Drugiot den vo Lešok vlegova 12-sta brigada i se smestuva vo Manastir. Jas i nekoj drugi baravmo da ne primat, ali nesakaja.

Posle nekoje vreme ne sobraja site od Lešok i otidnavmo vo Skopje vo kasarnata na trošarina (posle se vikaše Maršal Tito). Tamo ne razdelija, tija što služele vojska posebno, a nie što nesmo služele posebno. Posle nekolku dena od nas se formira eden konjički divizion, koj vlezoe vo sostav na prva MKB. Koga počna obukata jas bev običen vojn timer samo 5 dena, a potoa me postavia za desetar. Na 16-02-1945 god. sum primen vo partiija i odma sum postaven za vodni delegat. Posle nekolku meseci postaven sum za zamenik na komesar na eskadron. Vo toa vreme i posle, našata edinica vrši razni akcii niz Kačanika Klisura protiv balistite. Pokraj toa moata edinica učestvovala vo progonot i ubistvoto na "major-Džemo, koj bil srav i trepet vo Tetovska okolia. Na prvata prvoma, ska parada koga e održana 1945 god. vo Skopje našiot konjički ešalon bil pravi atrakcija i dobil najgolem aplauz od gledačite.

Nekade kon krajot na avgust mesec 1945 god. našata brigada se rasformira. Eden del od okolu 350 vojn timer i podoficeri trebe da odat vo Priština, a drugite zaedno so konjite trebe da odat vo Subotica. Jas sum određen da gi vodam tija što odat vo Priština, a potoa da se vratam nazad i so drugite da odam za Subotica. Megjutoa vo Priština od tia luge se formira PT divizion pri divizijata i jas bev zadržan tamo. Vo taja nova edinica bev postaven vo Štabot vo sekretar na SKOJ-ot. Vo prvata polovina na 1946 god. ga vodev mladinskata delegacija od našata edinica vo Prizren na prvata Pokrainska Mladinska Konferencija za KOSMET. Togaja prv pati patuvajki za Prizren vidov kako edna moa kolška (beše sekretar na SKOJ-ot vo Sanitetskiot bataljon) ga napadna epilepsijata i edva ga smirivmo. Vo Prizren befme smesteni vo prostorite na Bogosloviyata. Gi gledav tia prostorii i se mislev, da se odlučiv da učam za pop, togaš tuka bi provel mlogu vreme, a sega samo na kratko. Ironično zar ne?

Esenta na 1946 god. celata 52 divizija se preseluva vo Makedonija i se razmestuva vo Ohrid, Kičevo i Gostivar. Moata edinica se razmestuva vo Gostivar. Tuka kaj mene prv pati vo poset mi doaga majkami. Vo početokot na 1947 god. premestem sum vo Kičevo. Tuka ga završiv gimnazijata, koga ga počnav ušte porano. Vo toa vreme, eden šiptar koj beše šef na oficirskata menza beše otkriven da sorabotuva i im daval pari na balistite (brakata Džemo i Mefail). Togaš mene me postavuaat da bidnam šef i blagajnik na oficirskata menza. Vo isto vreme sum bil člen na Brigadniot Komitet na Partijata. Za izbiranje na delegati za 5-ti Kongres na KPJ sum bil vo predsedatelstvoto na Divizijskata Konferencija vo Ohrid. Od 01-09-1948 do 15-09-1949 god. sum završil Vojno-politička škola

-5-

Belgrad. Vo taa škola pokraj vojnite i političkite predmeti smo imale i isto-obrazovni predmeti, pa se smatra kako prodolženie na srednoto obrazovanie. Narednite dve godini kako politički rabotnik službuam vo Skopje, Niš i Aleksinac. Od 01-09-1951 do 15-09-1953 god. sum završil Artilerijsko-Oficirska škola (AOS) vo Cuprija. Posle završenata škola, dobijam raspored vo Zagreb, a od tamo na služba vo Karlovac. Tuka službuam (so eden prekid od 4 godine vo Otočac i Veleš) sve do penzija 1970 god. Za toa vreme sum završil ušte nekolku kursa (Auto-traktorski vo Zadar, Pravni vo Rijeka, Fotografiski i Fotogrametrijski vo Ribnica vo Slovenija, Aero-fotogrametrijski vo Pula i Foto-grametrijski vo Geografski Institut na Jugoslavija vo Belgrad. Site školi i kursevi sum gi završil so vrlo-dobar i odličen uspeh. Vo penzija sum otišal vo čin potpolkovnik na moe baranje zaradi nekoj nedorazbiranja so pretpostavenite. Podatocite za mojata familia izneseni se vo delot-napisot za Jasreata familia na str. 7, pa ovde netrebe, da gi poftoruvam. Ako bi sakal detalno da go opišem svojot život vo JNA, a posebno za vreme na školuvanje, togaš bi može da napišem eden cel roman.

Vo Karlovac kako penzioner honorarno sum rabotel vo Srednoškolskiot-kemijski tekstilni Centar i sum predaval dva predmeta, Obrana i Zaštita i Fotografija so tehnologija na obrabotkata. Nekolku godini sum rabotel kako trgovački patnik za edno Slovensko pretprijatie. Za toa vreme nekolku pati sum ga obikolil ili propatuvail Jugoslavija. Vo Rijeka se preseliv 1975 god. Tuka isto honorarno sum rabotel vo Srednoškolskiot Centar za obrazovanie vo prosveta i kultura i sum gi predaval istite predmeti.

Za vreme na ratnata sostojba vo Jugoslavija, skoro sekoja godina sum doadjal vo Bešok. Vo vreme koga beše napadnat Vukovar jas se najdov vo Lešok i tuka neplanirano ostanav dva-ipol meseci. Bev so kola, ali se vrativ vo Rijeka so avtobus i toa preko sedum granici, od Makedonija preku Bugarska, Rumunska, Madjarska, Austrija, Slovenija do Hrvatska. Idnite godini isto taka sum odel zaobikolno vo Makedonia i nazad. Ete vo kratko, kronološki ga iznesov svojata Biografija vo svojte polni 80 godini.

-6-

(Автобиографија на Илија Јастревски од Лешок)
(Autobiography of Piija Jastrevski - Lesok)

Ова е само мал дел од богатата биографија на чичко Илија Јастревски, при што би сакал да истакнам дека аџо Иљо има богат фонд на фотографии од 50-те години до денес 2009 година, кои многу ја збогатија ова книга како и неколку други мои книги (Извор: ред. бр. 2, 20, 131, 136, 140 и 145).

Чичко Илија, Благодарам за комуникацијата и за се што направи за афирмација на родот Лалошо и фамилиите Јастревски и Спироски од Лешок и Македонија, Ти, и Твоите потомци имате достоинство место во нашиот поповски род Онуфриевски-Лалошо-Главино-Византијци, кои имаат длабоки корени до 16 век, но, и во претходните векови.